

تیر ماه ۱۴۰۵

ماهنامه

مرکز ملی اقلیم و مدیریت بحران خشکسالی

فهرست مطالب:

- ۱- بررسی بارش کشور (صفحه ۲-۶)
- ۲- بررسی دماهای کشور (صفحه ۷-۹)
- ۳- بررسی خشکسالی هواشناسی (صفحه ۱۰-۱۴)

بارش

بی هنجاری منفی بارش در هجده استان کشور، میزان بارش تیرماه ۴/۲ میلی متر.

دما

بی هنجاری مثبت دما در تمامی استان های کشور، دمای میانگین کل کشور ۱/۱ درجه سلسیوس.

خشکسالی

خشکسالی یک ماه SPI: خشکسالی خفیف در مناطق شمال غرب و استان های گیلان، گلستان، خراسان رضوی، کرمان، هرمزگان و سیستان و بلوچستان، کاهش درجه های خشکسالی نسبت به ماه قبل.

نشانی: تهران- خیابان ولی عصر بعد از خیابان شهید فیاضی (فرشته)- خیابان استاد روح الله خالقی (خیام)- پلاک ۲

تلفن: ۳۱-۲۲۶۶۸۸۳۰ نمابر: ۲۲۶۶۸۸۳۲ کدپستی: ۱۹۶۵۶۴۳۱۱۳

پایگاه اینترنتی: <http://ndc.irimo.ir>

پست الکترونیکی: ndc@irimo.ir

پیش‌گفتار

بررسی‌های توزیع بارش نشان می‌دهد که در تیرماه ۱۴۰۵، هجده استان کشور با بی‌هنجاری منفی بارش مواجه بوده‌اند. همچنین میزان بارش کل کشور در تیرماه امسال ۴/۲ میلی‌متر بوده و نسبت به سال گذشته ۰/۳ میلی‌متر و بلندمدت ۱/۵ میلی‌متر افزایش داشته است. بیشترین کاهش بارش در استان‌های گیلان، گلستان و زنجان بوده است.

در تیرماه امسال، میانگین دمای تمامی استان‌های کشور بیشتر از نرمال بود؛ به‌طوری‌که میانگین دمای کشور ۱/۱ درجه سلسیوس از نرمال فراتر رفت. تداوم شرایط گرم در تیرماه تحت تأثیر استقرار شرایط جوی پایدار، ویژگی‌های طبیعی سطح زمین (نظیر مناطق کویری) و پس‌زمینه گرم‌تر اقلیم در سال‌های اخیر بوده است که در مجموع شرایط مناسبی را برای افزایش دمای کشور فراهم کرده‌اند.

شاخص SPEI یک‌ماهه تیرماه ۱۴۰۵، بیانگر درجه‌های خشکسالی در بیشتر مناطق کشور می‌باشد؛ در نیمه شرقی، برخی مناطق مرکزی و جنوب کشور درجه‌های خشکسالی شدید و بسیار شدید دیده می‌شود. تنها در استان‌های مازندران، گیلان، اردبیل، آذربایجان شرقی و غربی، کردستان و زنجان ترسالی بوده است.

در بولتن ماهانه خلاصه وضعیت اقلیمی و خشکسالی کشور در تیرماه ۱۴۰۵، وضعیت و مقادیر میانگین دما، بارش و خشکسالی با استفاده از شاخص SPEI در مقایسه با بلندمدت و سال گذشته ارائه شده است.

لطفاً برای دریافت اطلاعات بیشتر به آدرس پایگاه اینترنتی: <http://ndc.irimo.ir> مراجعه نمایید.

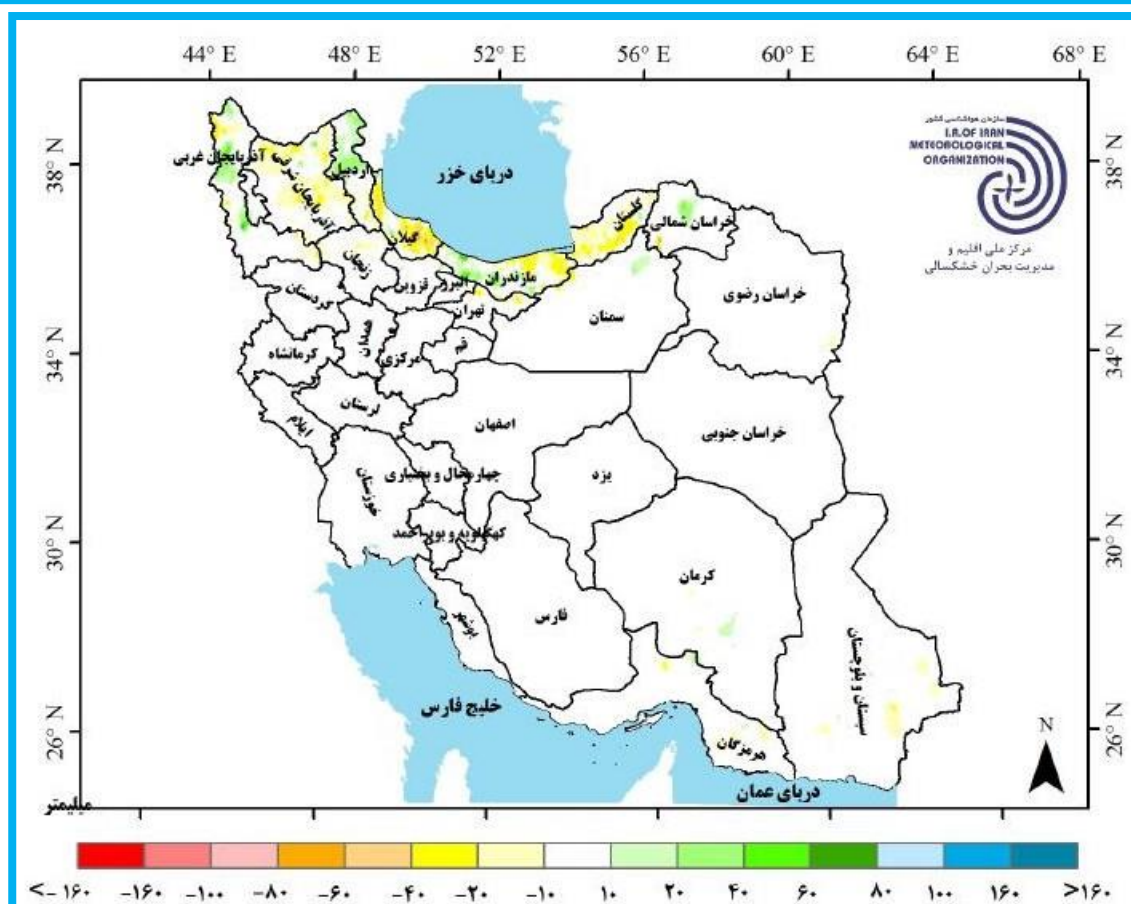
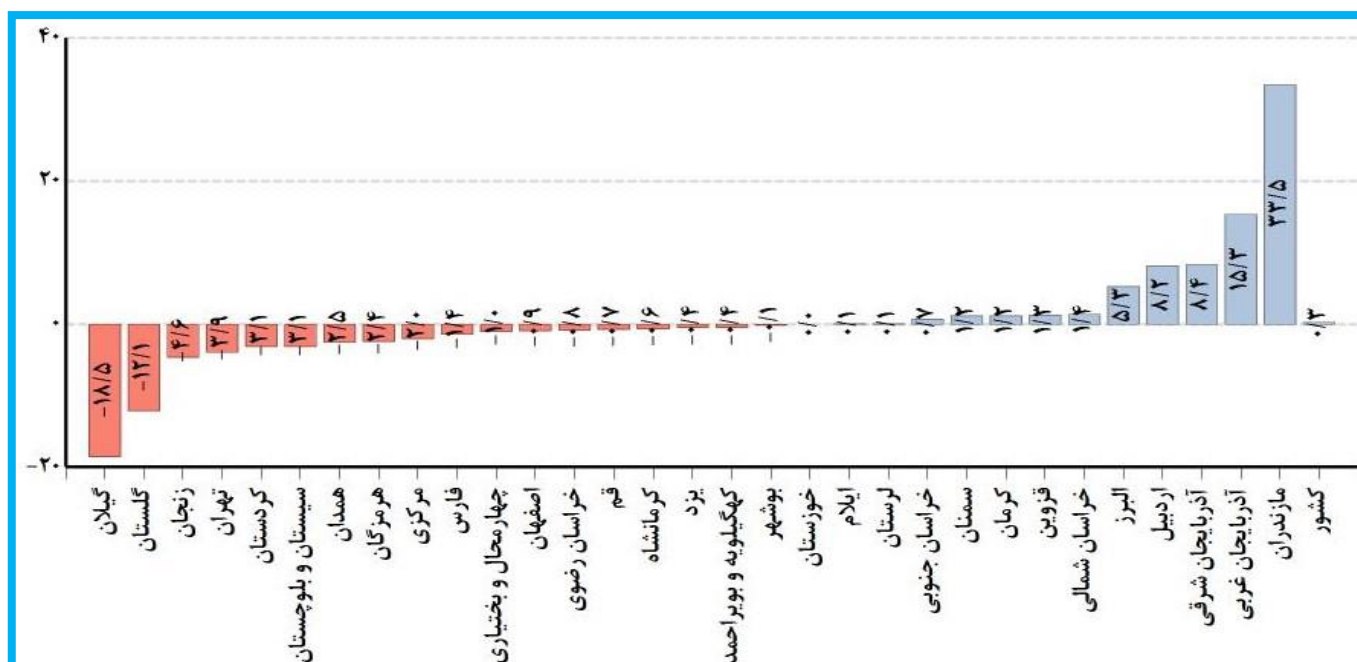
مقایسه اطلاعات بارش کشور و استان‌ها تیرماه ۱۴۰۵

در جدول زیر، مقادیر بارش تیرماه ۱۴۰۵ برابر با ۴/۲ میلی‌متر، میانگین بلندمدت ۳/۹ میلی‌متر و سال گذشته ۲/۷ میلی‌متر بوده است. در این ماه، ۱۸ استان کشور با بی‌هنجاری منفی بارش مواجه بوده‌اند. بیشترین کاهش بارش نسبت به بلندمدت در استان‌های گیلان، گلستان و زنجان بوده است. در تابستان، الگوی غالب جوی، استقرار پرفشار جنب‌حاره‌ای بر فراز کشور است که شرایط جوی پایدار، گرم و به‌طور طبیعی کم‌باران ایجاد می‌کند. هرگونه بارش در این فصل عمدتاً به نواحی شمالی و ارتفاعات محدود می‌شود و انتظار می‌رود در بیشتر مناطق کشور بارش قابل توجهی رخ ندهد. هوای گرم‌تر از نرمال، موجب افزایش تبخیر و تعرق شده و می‌تواند رطوبت موجود در سطح زمین را سریع‌تر کاهش دهد. از این رو، گرمای تیرماه در کنار شرایط کم‌بارشی می‌تواند به تشدید خشکی و کاهش رطوبت سطحی منجر شود. افزایش دما در سال‌های اخیر نیز در چارچوب روند گرمایش بلندمدت اقلیم قابل بررسی است.

بارش تیرماه ۱۴۰۵					استان
بارش (میلی‌متر)	بلند مدت (میلی‌متر)	تفاوت با بلند مدت (میلی‌متر)	بارش سال گذشته (میلی‌متر)	تفاوت با سال گذشته (میلی‌متر)	
۲۰/۸	۱۲/۴	۸/۴	۰/۵	۲۰/۳	آذربایجان شرقی
۲۸/۹	۱۳/۵	۱۵/۴	۵/۲	۲۳/۷	آذربایجان غربی
۲۰/۴	۱۲/۳	۸/۱	۲/۶	۱۷/۸	اردبیل
۰/۰	۰/۹	-۰/۹	۰/۶	-۰/۶	اصفهان
۱۲/۸	۷/۵	۵/۳	۳/۰	۹/۸	البرز
۰/۲	۰/۱	۰/۱	۱/۰	-۰/۸	ایلام
۰/۰	۰/۱	-۰/۱	۰/۱	-۰/۱	بوشهر
۵/۰	۸/۹	-۳/۹	۴/۲	۰/۸	تهران
۰/۰	۱/۰	-۱	۳/۲	-۳/۲	چهارمحال و بختیاری
۰/۸	۰/۱	۰/۷	۰/۲	۰/۶	خراسان جنوبی
۰/۷	۱/۴	-۰/۷	۰/۰	۰/۷	خراسان رضوی
۸/۵	۷/۰	۱/۵	۰/۳	۸/۲	خراسان شمالی
۰/۱	۰/۱	۰	۰/۴	-۰/۳	خوزستان
۳/۸	۸/۴	-۴/۶	۶/۶	-۲/۸	زنجان
۳/۱	۲/۰	۱/۱	۰/۲	۲/۹	سمنان
۲/۱	۵/۲	-۳/۱	۵/۹	-۳/۸	سیستان و بلوچستان
۰/۰	۱/۴	-۱/۴	۴/۴	-۴/۴	فارس
۶/۸	۵/۵	۱/۳	۴/۰	۲/۸	قزوین
۰/۴	۱/۱	-۰/۷	۰/۰	۰/۴	قم
۰/۰	۳/۲	-۳/۲	۰/۹	-۰/۹	کردستان
۳/۰	۱/۹	۱/۱	۵/۴	-۲/۴	کرمان
۰/۰	۰/۶	-۰/۶	۳/۲	-۳/۲	کرمانشاه
۰/۰	۰/۴	-۰/۴	۴/۶	-۴/۶	کهگیلویه و بویراحمد
۹/۶	۲۱/۷	-۱۲/۱	۳/۹	۵/۷	گلستان
۳۹/۲	۵۷/۷	-۱۸/۵	۱۴/۸	۲۴/۴	گیلان
۰/۵	۰/۴	۰/۱	۱/۳	-۰/۸	لرستان
۷۵/۵	۴۲/۰	۳۳/۵	۱۶/۹	۵۸/۶	مازندران
۰/۱	۲/۱	-۲	۰/۶	-۰/۵	مرکزی
۱/۸	۴/۱	-۲/۳	۴/۱	-۲/۳	هرمزگان
۰/۱	۲/۶	-۲/۵	۰/۷	-۰/۶	همدان
۰/۰	۰/۴	-۰/۴	۰/۴	-۰/۴	یزد
۴/۲	۳/۹	۰/۳	۲/۷	۱/۵	کشور

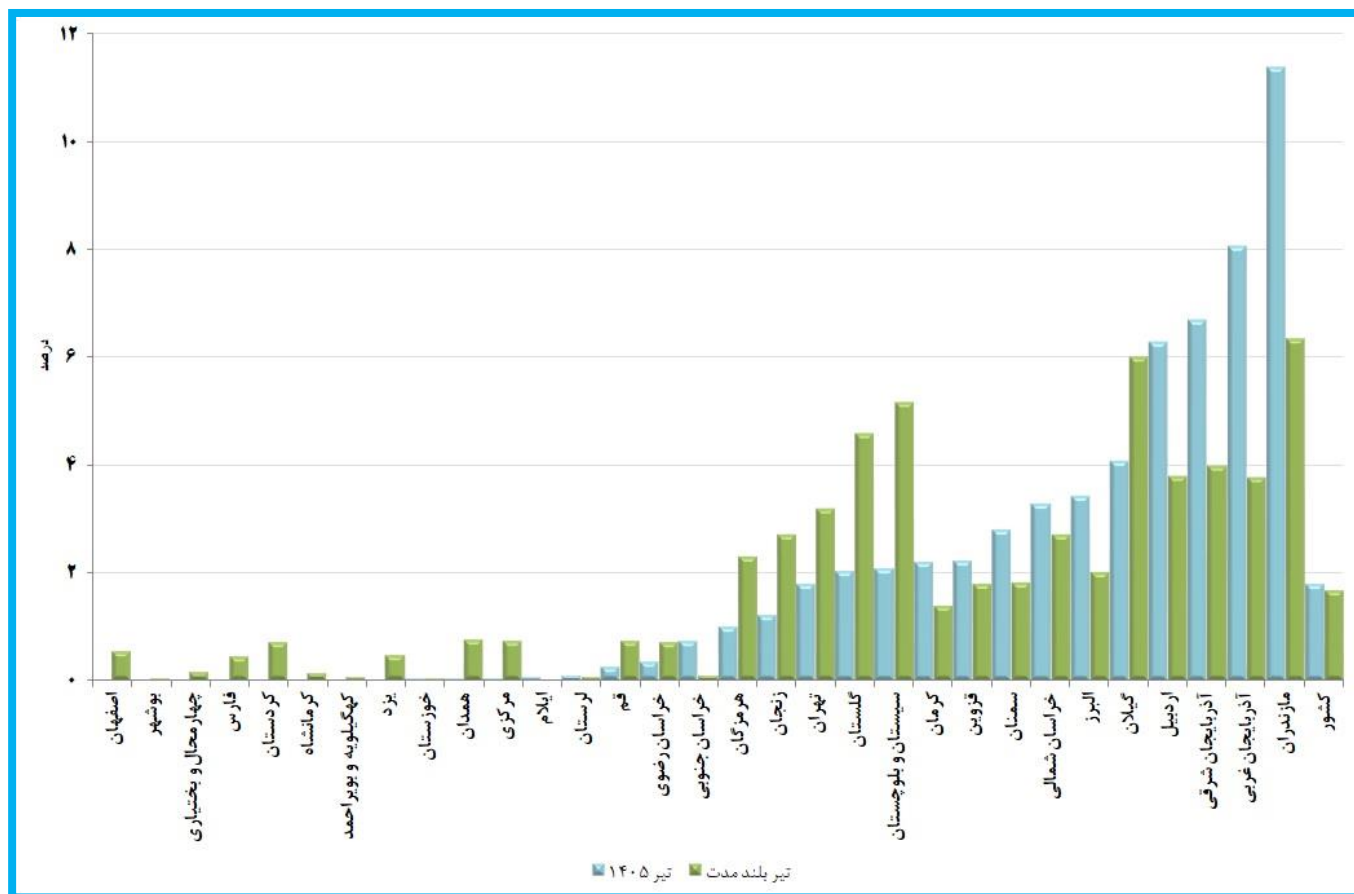
انحراف بارش کشور در تیر ماه ۱۴۰۵

نمودار و نقشه زیر، وضعیت انحراف بارش کشور در تیرماه ۱۴۰۵ را نسبت به میانگین بلندمدت نشان می‌دهد. بر اساس نتایج، میانگین بی‌هنجاری بارش تجمعی در سطح کشور ۳/۰ میلی‌متر بوده است. بررسی نقشه بیانگر آن است که بارش‌های ثبت‌شده در این ماه عمدتاً در استان‌های اردبیل، آذربایجان غربی، مازندران، خراسان شمالی و بخش‌هایی از شمال شرق استان سمنان متمرکز بوده است.

نمودار درصد تامین بارش سال آبی کشور در تیرماه ۱۴۰۵

براساس اطلاعات بلندمدت بارش کشور، سهم بارش در تیر ماه ۱/۷ درصد بارش کل سال آبی است. درحالی که میانگین بارش تیرماه ۱۴۰۵ حدود ۱/۸ درصد بارش سال آبی را تأمین کرد که از نرمال بیشتر بوده است. با توجه به نمودار زیر در هجده استان کشور سهم بارش بلندمدت تأمین نشده است.

بررسی دمای تیرماه ۱۴۰۵

الف- بررسی رخدادهای حدی دما در تیر ۱۴۰۵ و مقایسه با بلندمدت

جداول زیر رخدادهای حدی دما شامل فرین‌های دمای بیشینه و کمینه ثبت شده در تیرماه ۱۴۰۵ در کل کشور و مقایسه آن در دوره مشابه سال ۱۴۰۴ و بلندمدت است. طی تیرماه ۱۴۰۵ بالاترین بیشینه دما و پایین‌ترین کمینه دما در کشور به ترتیب برابر با ۵۲/۷ و ۵ درجه سلسیوس در ایستگاه امیدیه استان خوزستان و فرودگاه اردبیل استان اردبیل گزارش شدند.

دمای بیشینه مطلق تیرماه

(درجه سلسیوس)

بلندمدت	سال ۱۴۰۴	سال ۱۴۰۵
۵۴	۵۲	۵۲/۷
اهواز	شوش	امیدیه (آغاچاری)
خوزستان	خوزستان	خوزستان
(۱۳۴۶/۴/۲۴ و ۲۵)	(۱۴۰۴/۴/۳۰)	(۱۴۰۵/۴/۲۳)

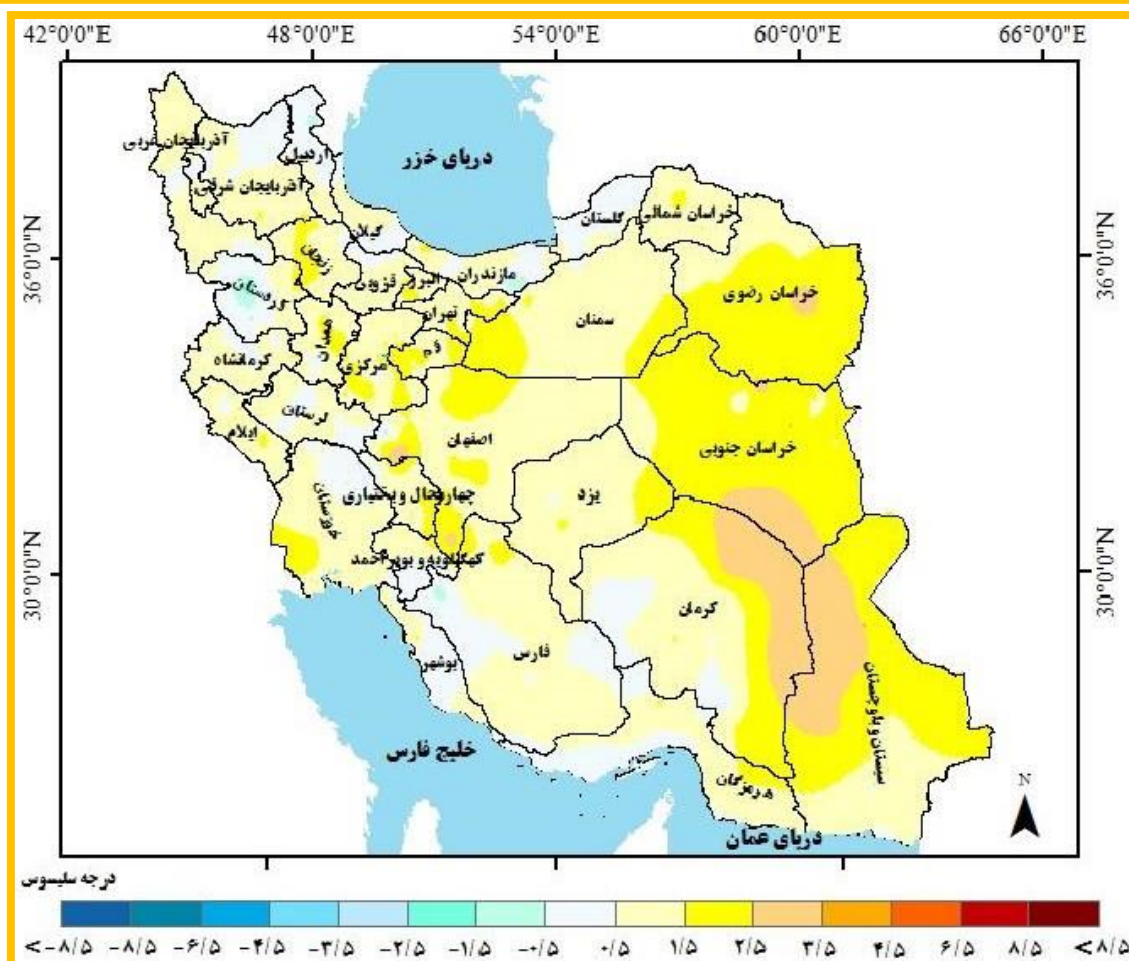
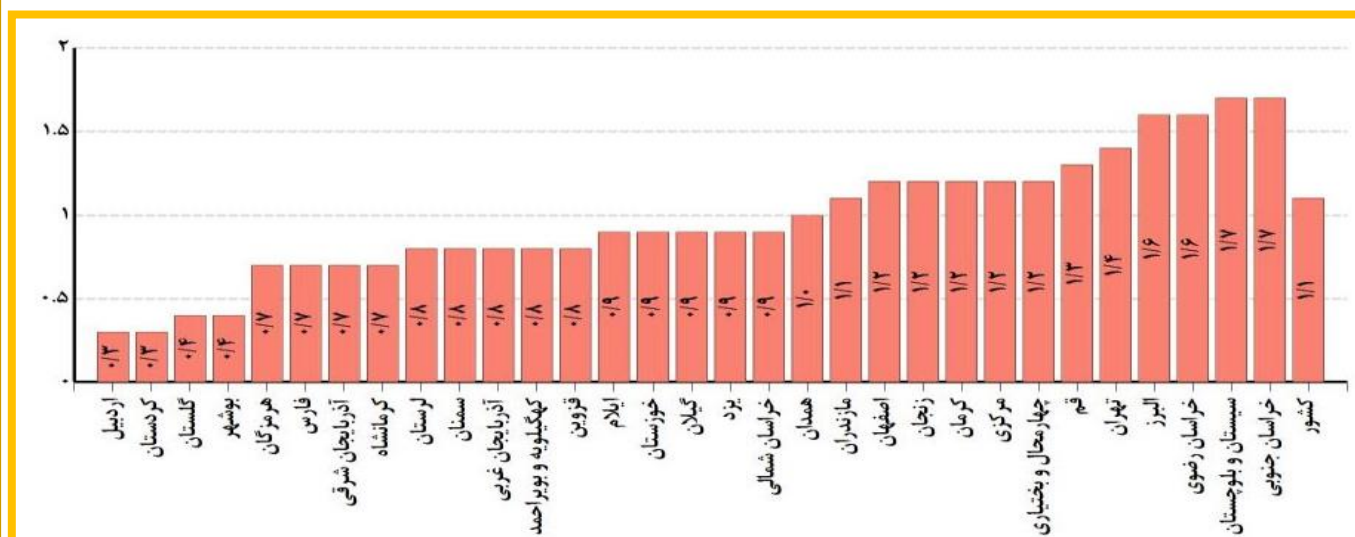
دمای کمینه مطلق تیرماه

(درجه سلسیوس)

بلندمدت	سال ۱۴۰۴	سال ۱۴۰۵
-۰/۲	۵/۹	۵
اردبیل	اردبیل	فرودگاه اردبیل
اردبیل	اردبیل	اردبیل
(۱۳۷۲/۴/۲)	(۱۴۰۴/۴/۵)	(۱۴۰۵/۴/۱۱)

ب- بررسی تفاوت میانگین دما در تیرماه ۱۴۰۵ نسبت به نرمال دوره مشابه

نمودار و زیر بیانگر بی‌هنجاری دمای میانگین کشور در تیرماه ۱۴۰۵ می‌باشد؛ بطور کلی در این ماه، بی‌هنجاری مثبت دما در بیشتر مناطق استان‌های فلات مرکزی ایران، دامنه‌های جنوبی البرز و مناطق شرق تا $2/5$ درجه سلسیوس و در شرق کرمان، سیستان و بلوچستان و خراسان رضوی و اصفهان تا $3/5$ درجه سلسیوس بوده‌است. استان‌های واقع در حاشیه دریای خزر، شمال غرب، غرب تا جنوب به طور پراکنده تا حدود $2/5-$ درجه سلسیوس کمتر از نرمال بوده‌اند؛ کل کشور با اختلاف دمای میانگین $1/1$ درجه سلسیوس نسبت به بلندمدت شرایط گرمتری نسبت به نرمال داشته‌است.

رتبه دمای کشور و استان‌ها در ۴۰ سال گذشته

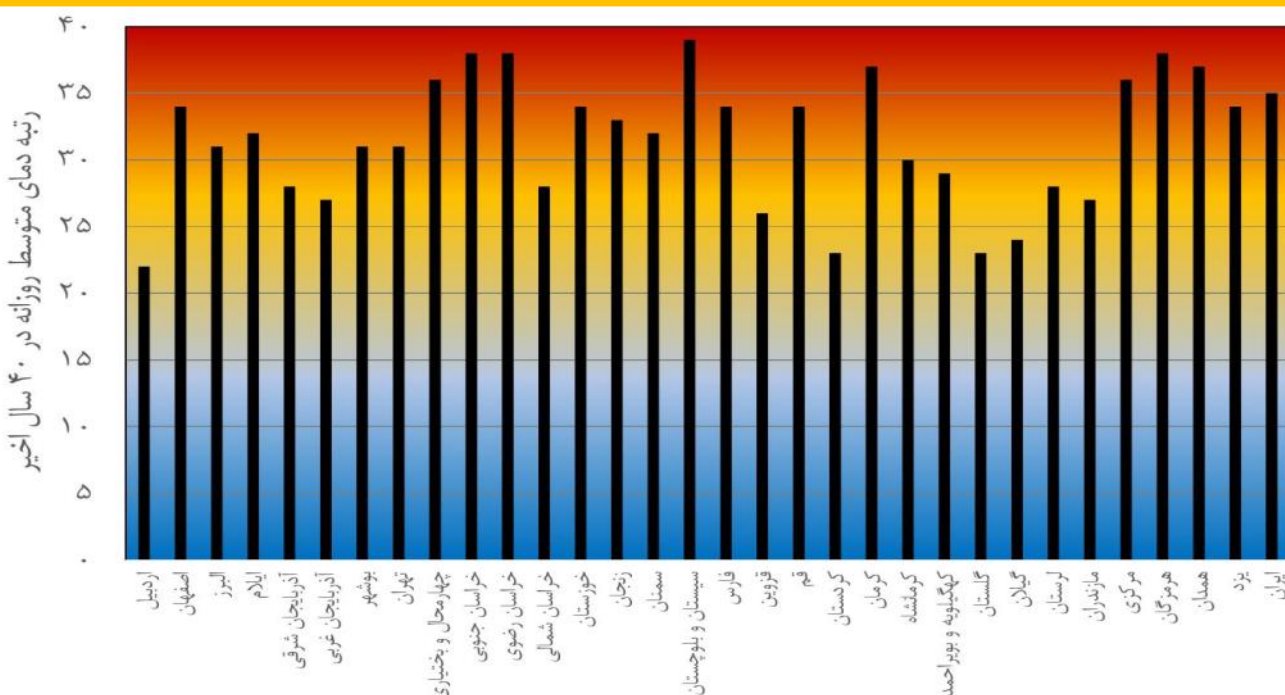
بر اساس نمودار زیر، میانگین دمای کشور در تیرماه ۱۴۰۵ در رتبه ۳۵ از میان ۴۰ سال گذشته قرار گرفته است. این رتبه به این معناست که ۳۴ سال دمای پایین‌تر و تنها ۵ سال دمای بالاتری نسبت به تیرماه امسال داشته‌اند؛ بنابراین، تیرماه ۱۴۰۵ ششمین تیرماه گرم در دوره آماری ۴۰ ساله محسوب می‌شود. قرار گرفتن دمای تیرماه امسال در بین شش سال گرم این دوره، بیانگر آن است که کشور در تیرماه ۱۴۰۵ شرایط دمایی بسیار گرمی را تجربه کرده است.

در مقایسه با شرایط دمایی هر استان طی ۴۰ سال گذشته، سیستان و بلوچستان، خراسان رضوی، خراسان جنوبی، هرمزگان، کرمان، همدان، مرکزی و چهارمحال و بختیاری از جمله استان‌هایی بوده‌اند که تیرماه ۱۴۰۵ در آن‌ها در رتبه‌های بالای دمایی دوره آماری قرار گرفته است. در این میان، سیستان و بلوچستان با رتبه دوم، دومین تیرماه گرم خود در ۴۰ سال گذشته را تجربه کرده است که نشان‌دهنده شدت قابل توجه گرمای این ماه در این استان است.

گرمای تیرماه ۱۴۰۵ را می‌توان حاصل برهم‌کنش عوامل جوی در مقیاس بزرگ و عوامل محلی دانست. در مقیاس کلان، استقرار و تداوم یک سامانه پرفشار جنب‌حاره‌ای قوی در لایه‌های میانی جو، به‌ویژه در تراز ۵۰۰ هکتوپاسکال، موجب پایداری جو، فرونشینی هوا و کاهش تشکیل ابر و بارش شده و شرایط را برای افزایش تابش خورشیدی و تداوم گرما فراهم کرده است. پایداری این سامانه همچنین به ماندگاری گرما در نزدیکی سطح زمین کمک کرده است.

در مقیاس محلی، خشکی سطح زمین و گسترده‌ی مناطق کویری و بیابانی با کاهش رطوبت خاک و افزایش تبدیل انرژی خورشیدی به گرمای محسوس، در تشدید گرمای سطحی نقش داشته‌اند. همچنین، انتقال هوای گرم از مناطق مجاور، به‌ویژه شبه‌جزیره عربستان و عراق، در افزایش دما در بخش‌هایی از کشور مؤثر بوده است. برهم‌کنش این عوامل بزرگ‌مقیاس و محلی، زمینه شکل‌گیری و تداوم شرایط گرم تیرماه را فراهم کرده است.

در نهایت، این رخداد در زمینه روند بلندمدت افزایش دمای ناشی از تغییر اقلیم قابل تفسیر است. افزایش دمای پایه اقلیم موجب شده است که رخداد دماهای بالا با احتمال بیشتری رخ داده و دوره‌های گرمایی شدیدتر و ماندگارتری در بسیاری از مناطق، از جمله ایران، تجربه شود.

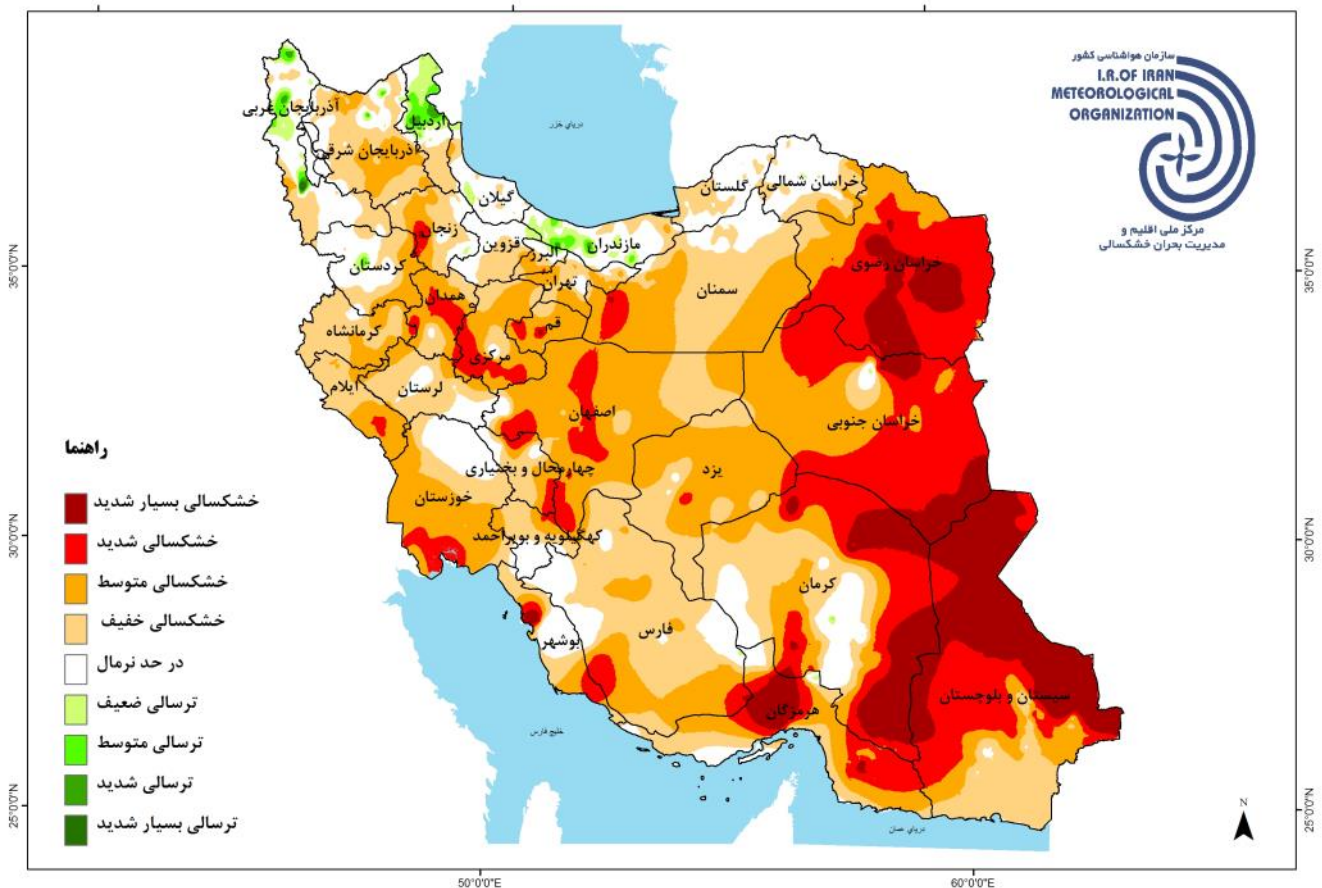

بررسی خشکسالی هواشناسی

نقشه زیر وضعیت شاخص SPEI دوازده ماهه منتهی به پایان تیرماه ۱۴۰۵ را نشان می‌دهد. در بیشتر مناطق کشور درجه‌های خشکسالی حاکم می‌باشد؛ در نیمه شرقی، برخی مناطق مرکزی و جنوب کشور درجه‌های خشکسالی شدید و بسیار شدید دیده می‌شود. تنها در استان‌های مازندران، گیلان، اردبیل، آذربایجان شرقی و غربی، کردستان و زنجان ترسالی بوده‌است.

خشکسالی هواشناسی براساس شاخص SPEI

دوره ۱ ماهه تا پایان تیر ۱۴۰۵

بررسی درصد مساحت تحت تأثیر خشکسالی هواشناسی با استفاده از شاخص SPEI

دوره ۱۲ ماهه منتهی به پایان تیرماه ۱۴۰۵

مطابق جدول زیر ۷۶/۷۰ درصد مساحت کشور دچار خشکسالی است که ۳۸/۱۲ درصد آن را خشکسالی شدید و بسیار شدید تشکیل می‌دهد که در این ماه این مجموع خشکسالی از ماه قبل اندکی بیشتر شده است. کمترین مجموع درصدهای خشکسالی در استان‌های آذربایجان غربی، ایلام، بوشهر، فارس، کردستان، کرمانشاه و لرستان تا حدود ۵۰ درصد می‌باشند؛ مابقی استان‌ها دارای مجموع خشکسالی تا حدود ۱۰۰ بوده و در این میان تمام مساحت استان قم را خشکسالی در بر گرفته‌است.

سازمان هواشناسی کشور - مرکز ملی اقلیم و مدیریت بحران خشکسالی										
درصد مساحت تحت تأثیر خشکسالی براساس شاخص SPEI دوره یک ساله تا پایان تیر ماه ۱۴۰۵										
ردیف	نام استان	ترسالی بسیار شدید	ترسالی شدید	ترسالی متوسط	ترسالی ضعیف	درحد نرمال	خشکسالی خفیف	خشکسالی متوسط	خشکسالی شدید	خشکسالی بسیار شدید
۱	آذربایجان شرقی	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۳۴	۱/۸۶	۴۲/۷۰	۳۵/۸۱	۱۶/۷۹	۲/۴۷	۰/۰۲
۲	آذربایجان غربی	۰/۶۳	۳/۳۱	۴/۴۸	۱۲/۸۴	۴۸/۰۷	۱۷/۴۳	۱۰/۰۱	۲/۰۴	۱/۲۱
۳	اردبیل	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۴۷	۳/۰۹	۳۷/۵۷	۲۲/۵۳	۲۲/۰۲	۳/۹۳	۰/۳۹
۴	اصفهان	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۵	۲/۴۹	۱۰/۹۸	۴۴/۷۰	۴۰/۶۲	۱/۱۶
۵	البرز	۰/۰۰	۰/۶۵	۱/۰۰	۵/۳۵	۱۶/۱۴	۱۱/۳۵	۲۸/۱۷	۲۸/۲۱	۹/۱۴
۶	ایلام	۰/۰۰	۰/۳۰	۳/۴۱	۲۲/۱۹	۵۲/۷۹	۱۶/۱۴	۵/۱۱	۰/۰۶	۰/۰۰
۷	بوشهر	۰/۰۰	۰/۱۳	۰/۰۰	۰/۰۰	۷/۲۷	۶۳/۸۸	۲۲/۴۶	۵/۸۸	۰/۰۰
۸	تهران	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۱/۱۷	۸/۳۰	۱۱/۷۲	۳۸/۱۱	۴۰/۷۰
۹	چهارمحال و بختیاری	۰/۰۰	۰/۰۷	۱/۸۸	۶/۸۲	۲۰/۷۵	۳۲/۱۹	۳۰/۸۰	۶/۵۱	۰/۹۷
۱۰	خراسان جنوبی	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۱/۱۱	۳/۱۳	۱۵/۵۷	۷۷/۸۳	۲/۳۴
۱۱	خراسان رضوی	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۳/۴۳	۲۱/۱۱	۳۸/۱۲	۳۳/۴۹	۳/۸۵
۱۲	خراسان شمالی	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۹/۷۹	۳۱/۹۱	۴۲/۸۶	۱۴/۱۲	۱/۳۲
۱۳	خوزستان	۰/۰۰	۰/۰۰	۱/۹۲	۵/۸۱	۲۵/۳۱	۴۲/۴۶	۲۴/۴۹	۰/۰۰	۰/۰۰
۱۴	زنجان	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۱/۹۸	۲۴/۶۰	۳۸/۳۰	۲۶/۹۵	۷/۶۵	۰/۵۲
۱۵	سمنان	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۶۳	۳/۴۴	۲۱/۶۳	۶۴/۸۱	۹/۴۸
۱۶	سیستان و بلوچستان	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۴۶	۳/۶۵	۱۵/۰۸	۲۲/۳۶	۵۸/۴۵
۱۷	فارس	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۳۰	۷/۲۵	۴۵/۳۷	۳۴/۹۴	۱۱/۴۷	۰/۶۷	۰/۰۰
۱۸	قزوین	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۷	۱۴/۳۲	۱۸/۴۷	۳۲/۳۸	۲۵/۴۷	۹/۲۹
۱۹	قم	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۱/۶۰	۷/۱۹	۴۳/۰۹	۴۸/۱۳
۲۰	کرمان	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۱	۱/۵۸	۱۸/۹۷	۱۶/۴۹	۱۶/۵۷	۲۳/۸۸	۲۲/۵۰
۲۱	کردستان	۴/۴۳	۶/۴۶	۵/۷۷	۱۴/۲۹	۳۳/۸۵	۱۱/۷۹	۱۰/۹۶	۹/۶۸	۲/۷۵
۲۲	کرمانشاه	۰/۰۵	۱/۳۴	۹/۷۷	۱۳/۸۸	۲۷/۱۱	۳۶/۳۴	۷/۶۰	۳/۵۸	۰/۳۳
۲۳	کهگیلویه و بویراحمد	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۵	۱۴/۳۲	۷۵/۷۶	۹/۴۵	۰/۴۲	۰/۰۰	۰/۰۰
۲۴	گلستان	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۴۳	۱/۹۴	۲۱/۰۰	۲۲/۳۰	۴۳/۲۱	۱۰/۸۹	۰/۲۳
۲۵	گیلان	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۷/۹۴	۲۱/۹۰	۳۹/۹۸	۲۱/۱۸	۹/۰۱
۲۶	لرستان	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۲۹	۹/۵۵	۵۵/۶۸	۱۵/۰۶	۱۳/۸۱	۴/۲۴	۱/۳۸
۲۷	مازندران	۰/۳۷	۰/۲۳	۰/۶۵	۱/۴۹	۲۲/۷۹	۲۸/۶۳	۲۵/۶۶	۱۸/۴۷	۱/۷۱
۲۸	مرکزی	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۵/۵۲	۱۸/۳۶	۲۸/۹۷	۳۳/۲۳	۱۳/۹۲
۲۹	هرمزگان	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۳	۳/۳۷	۴۷/۱۲	۱۸/۶۲	۲۲/۰۸	۶/۶۱	۲/۱۷
۳۰	همدان	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۶	۱/۵۳	۳۰/۸۹	۳۳/۷۴	۲۸/۳۵	۵/۴۲	۰/۰۰
۳۱	یزد	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۱/۰۰	۷/۴۸	۲۶/۹۳	۶۰/۷۳	۳/۸۵
	کل کشور	۰/۰۹	۰/۲۱	۰/۵۱	۲/۹۴	۱۹/۵۵	۱۷/۴۴	۲۱/۱۵	۲۸/۱۲	۱۰/۰۰
										۷۶/۷۰

بررسی خشکسالی هواشناسی با استفاده از شاخص

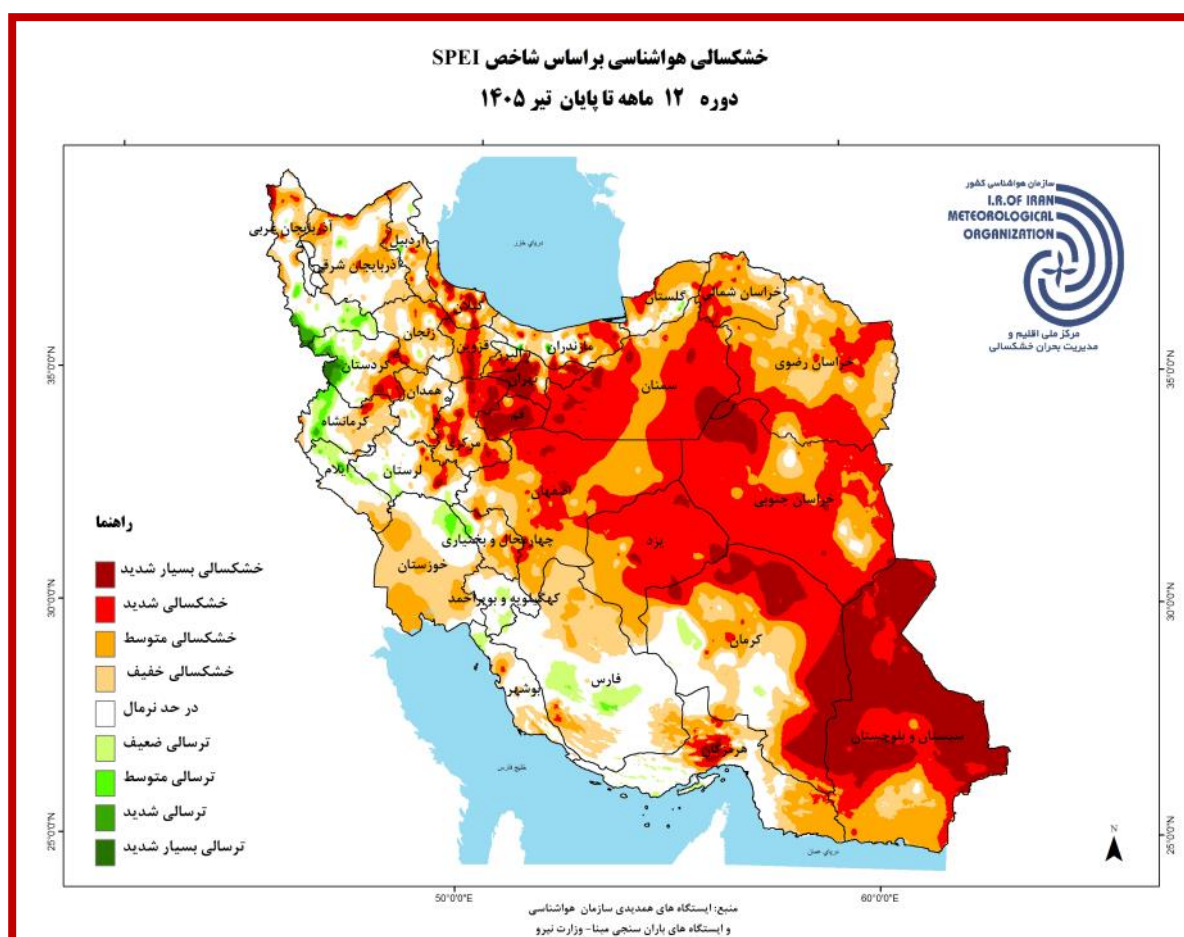
SPEI (Standardized Precipitation-Evapotranspiration Index)

دوره ۱۲ ماهه منتهی به پایان تیرماه ۱۴۰۵

نقشه زیر وضعیت شاخص SPEI دوازده ماهه منتهی به پایان تیرماه ۱۴۰۵ را نشان می‌دهد. این شاخص با در نظر گرفتن شرایط دما و بارش طی یک سال گذشته، تصویری از وضعیت خشکسالی میان مدت کشور ارائه می‌کند. با توجه به بی‌هنجاری منفی بارش در ۱۸ استان و بی‌هنجاری مثبت دما در تمامی استان‌های کشور، شرایط خشکسالی در بخش‌هایی از کشور تشدید شده است. بر این اساس، خشکسالی بسیار شدید در استان‌های سیستان و بلوچستان، کرمان و سمنان مشاهده می‌شود.

در مقابل، شرایط ترسالی در جنوب آذربایجان غربی، شمال آذربایجان شرقی، غرب کردستان و کرمانشاه، شرق ایلام، غرب و جنوب لرستان، زنجان، غرب چهارمحال و بختیاری، شرق کهگیلویه و بویراحمد، شمال بوشهر، مرکز فارس، بخش‌هایی از کرمان، جنوب گلستان و مازندران مشاهده شده است.

در مجموع، شاخص SPEI-12 نشان‌دهنده تداوم و انباشت اثر کمبود بارش و دمای بالاتر از نرمال طی یک سال گذشته در بخش‌هایی از کشور است و از این نظر، برای ارزیابی وضعیت خشکسالی میان مدت و پیامدهای آن بر منابع آب و رطوبت سرزمین مناسب‌تر از شاخص‌های با مقیاس زمانی بسیار بلندمدت است.

بررسی درصد مساحت تحت تأثیر خشکسالی هواشناسی با استفاده از شاخص SPEI

دوره ۱۲ ماهه منتهی به پایان تیر ماه ۱۴۰۵

مطابق جدول و نمودار زیر، ۷۶/۷۰ درصد از مساحت حوضه‌های آبریز اصلی کشور دچار طبقات مختلف خشکسالی بلندمدت می‌باشد که حدود ۳۸/۱۲ درصد آن با درجه خشکسالی شدید و بسیار شدید می‌باشد. بر مبنای جدول زیر عمده درصد مساحت تحت تأثیر طبقات مختلف خشکسالی در حوضه‌هایی مثل مرزی شرق (۹۹/۰۹٪)، سرخس (۹۳/۸۰٪) و فلات مرکزی (۹۲/۷۷٪) بوده است.

سازمان هواشناسی کشور - مرکز ملی اقلیم و مدیریت بحران خشکسالی

درصد مساحت تحت تاثیر خشکسالی براساس شاخص SPEI دوره یک ساله تا پایان تیر ماه ۱۴۰۵

ردیف	نام حوضه آبریز اصلی	ترسالی بسیار شدید	ترسالی شدید	ترسالی متوسط	ترسالی ضعیف	درحد نرمال	خشکسالی خفیف	خشکسالی متوسط	خشکسالی شدید	خشکسالی بسیار شدید	مجموع درصدهای خشکسالی
۱	خلیج فارس و دریای عمان	۰/۳۸	۰/۸۳	۱/۶۴	۷/۹۶	۳۹/۴۲	۲۳/۵۵	۱۹/۶۶	۵/۱۳	۱/۴۲	۴۹/۷۶
۲	دریاچه ارومیه	۰/۱۰	۰/۸۲	۴/۴۲	۱۳/۳۲	۴۶/۷۲	۲۱/۷۸	۱۱/۹۹	۰/۸۴	۰/۰۰	۳۴/۶۱
۳	دریای مازندران	۰/۰۵	۰/۰۴	۰/۲۵	۲/۱۳	۲۵/۴۵	۲۹/۱۸	۲۹/۷۴	۱۱/۱۰	۲/۰۵	۷۲/۰۷
۴	سرخس	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۶/۲۰	۳۱/۳۸	۳۹/۳۹	۲۳/۰۳	۰/۰۰	۹۳/۸۰
۵	فلات مرکزی	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۴۰	۶/۸۳	۱۲/۴۹	۲۲/۴۱	۴۲/۲۱	۱۵/۶۶	۹۲/۷۷
۶	مرزی شرق	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۹۱	۱/۱۸	۱۳/۶۰	۳۵/۵۵	۴۸/۷۵	۹۹/۰۹
کل کشور		۰/۰۹	۰/۲۱	۰/۵۱	۲/۹۴	۱۹/۵۵	۱۷/۴۴	۲۱/۱۵	۲۸/۱۲	۱۰/۰۰	۷۶/۷۰

